

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2024. március 10.
(vasárnap)**

Szepesy László

ISTEN HARAGJA

Énekek: 173, 68,1-2.16-17, 466,1, 288,1.4-7

Lekció: Róma 3,9-18

Alapige: Róma 1,18

„Mert nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitelensége és hamissága ellen, kik az igazságot hamissággal feltartóztatják.”

Imádkozzunk!

Áldunk és magasztalunk, felséges Urunk, Istenünk, a zsoltárossal együtt, mert valóban méltó vagy a mi dicséretünkre. Nemcsak azért, mert Nálad van *„minden hatalom mennyen és földön”*, nemcsak azért, mert Te teremtettél mindeneket és uralkodsz fölöttük, hanem azért is, mert lehajoltál hozzánk, megkönyörültél ellenségeiden, és véredet adtad értünk, hogy tisztíts magadnak egy népet, amely a Te szavadra figyel, hallgat, amely úgy szeret Téged, hogy a Te parancsolataidat igyekszik megtartani. Magasztalunk Téged, Úr Jézus Krisztus, hogy az elmúlt héten is a Te hatalmad mutatkozhatott meg a mi életünkben, megőriztél bennünket a Benned való hitben annyi kísértés közepette, bukásainkból felemeltél, bűnbánatra vezettél, és amikor áldást adtál, a hálaadás szavát adtad a mi szívünkbe és szánkba. Magasztalunk Igédért, amely megszólalhatott a csendességeink során, amelyek nemcsak Téged ismertettek meg jobban velünk, hanem megmutatták az utat, amelyen vezetni akarsz bennünket. Áldunk azért a gyülekezetért, amelyet Te hoztál létre, és őrzöl azóta is, és köszönjük, hogy testvéri közösségben lehetünk együtt. Áldunk azért a hatalmadért, hogy

testvérként adtál minket egymásnak, pedig különbözőek vagyunk, Benned mégis egyek, mert egy test tagjává tettél bennünket.

Köszönjük Neked, Úr Jézus Krisztus, hogy ezt a mai alkalmat is elkészítetted, és áldunk azért, hogy van hatalmad az igét úgy hirdetni, hogy az élő és ható legyen, megölelje bennünk az óembert, megerősítse az Általad teremtett újat, a belső embert, és felkészítsél bennünket minden jóra, minden parancsolatod cselekvésére, amelyek Téged dicsőítenek. Szeretnénk ezt is kérni, Urunk. Ma is mutasd meg magadat nekünk, hadd ismerjünk meg jobban, és ez hadd változtasson meg minket magunkat! Kérünk, hogy ez a változás Téged dicsőítsen, és felebarátaink, szeretteink javára hadd lehessen! Így áldd meg, kérünk, istentiszteletünket, legyen számunkra áldássá, neved számára pedig dicsőségessé!

Szent Fiad nevében, Jézus Krisztusért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

Igehirdetés

Az elmúlt héten kezdtük el a református bibliaolvasó kalauz szerint olvasni Mózes 3. könyvét, amellyel kapcsolatosan gyakran több a kérdés, mint a válasz, de mivel már erről a könyvről hallhattunk egy összefoglaló igehirdetést 6 évvel ezelőtt (amelyet a honlapon megtalálunk), ezért nem erről szeretnék beszélni. Ehelyett a könyv egyik fő mondanivalójával szeretnék foglalkozni: az áldozatok mögötti valóságról és bibliai igazságról. Sokan ugyanis megdöbbenek, hogy mennyire véresek ezek az áldozatok. Az ige belső szervekről, vérhíntésről szól, és az ember értetlenül áll, hogy mindez hogy jön az Úr Istenhez. Tudjuk, és világosan tanítja is a Szentírás nekünk, hogy mindezek szimbólumok, amelyek az Úr bűn miatti haragja miatt vannak. Ezt szimbolizálják, erre mutatnak rá. Pont ezért az Úr ezt hozta elém, hogy ezzel a témával foglalkozzunk egy kicsit részletesebben, Isten bűn miatti haragjával. Tudom, sokan nem szeretnek hallani erről a témáról, hanem csak a szerető, megbocsátó, áldásokat adó Úrról, mégis a Szentírásban Isten világosan kijelenti nekünk, ezeket a szavakat használva, hogy Ő büngyűlölő, és arra haragvó Isten. Nemcsak az Ószövetség, hanem az Újszövetség is világosan beszél erről nekünk. Bevallom, nem szeretem, amikor valakik azt mondják, hogy az Ószövetség Istene a haragvó, az Újé meg a szerető, mert ez nem igaz. Jézus Krisztus maga is mondja, hogy aki hisz énbenem, örök élete van, aki pedig nem, azon Isten haragja marad rajta (Jn 3). Az Újszövetség is világosan beszél erről a haragról. És ahogy mondani szokás: előbb a rossz hírről kell beszélnünk, hogy utána rátérhessünk a jó hírre. Isten rossz híre az, hogy haragszik minden emberre bűnös természete és volta miatt. A jó híre viszont az evangélium, hogy Isten szeret és megbocsát nekünk Jézus Krisztusért. Ahogyan az or-

vos is előbb a rossz hírt mondja el, hogy mi a diagnózis, és utána a jó hírt, hogy van rá orvosság, úgy én is a mai alkalmon hadd kezdjem a rossz hírrel, hogy a jó hír még csodálatosabbnak tűnjön számunkra. Mert sokszor találkozni olyan helyzettel a hétköznapi életben, hogy az ember csak a jó hírt, csak az evangéliumot mondja, és az embereket nem érdekli különösebben ez a jó hír, de miért? Mivel nincsenek tisztában a rosszal, nincsenek tisztában a betegséggel, amire kell a gyógyszer. Ezért nem mehetünk el a Szentírás azon tanítása mellett sem, hogy Isten mennyire haragszik a bűnre és a bűnös emberre. Erről szól a felolvasott alapigénk. Nézzük meg, mit mond ezzel kapcsolatban nekünk az Úr! *„Mert nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen, kik az igazságot hamissággal feltartóztatják.”* Ez az igevers Isten haragjának 5 jellegzetességét mutatja be. Röviden nézzük meg ezeket!

1. Először is Pál apostol a harag minőségéről, lényegéről szól. Azt mondja: *„nyilván van az Istennek haragja”*, tehát világosan kimondja, hogy ez Istennek a haragja. Ez nagyon fontos és alapvető gondolat, és lényeges, hogy megértsük. Nem olyan harag, mint bármi más ezen a világon. Nem olyan, mint a te haragod vagy az én haragom. Nem olyan, mint amikor dühösesek, szenvedélyesek, ingerültek vagyunk. Ez Isten haragja. És mint Isten minden más tulajdonsága, ez is olyan tökéletes, mint az Ő szent személye. Az Ő haragja igazságos, helyén való és szent harag. Az emberi harag nem ilyen, az a legtöbbször gonosz szívünket tükrözi. Ne erőltessük rá a haragról alkotott elképzeléseinket Istenre! Ő nem ember. Isten szent módon, tökéletes módon haragszik.

Hadd menjek egy lépéssel tovább, és mondjak valamit a Testvéreknek Isten természetéről. Lehet, elsőre furcsának fog hangozni, de ha alaposan végig gondoljuk, belátjuk ennek az igazságnak a mélységét. Isten nem lehetne Isten, és nem lehetne szent, és nem lehetne teljesen jó, ha nem reagálna a gonoszra. Értjük ezt? Nem lehetne szent, ha eltűrné a szentségtelenséget. Habakuk próféta erről mondja: *„Tisztábbak szemeid, hogysem nézhetnéd a gonoszt”* (Hab 1,13) – mondja az Úrról. Isten nem tudja eltűrni a gonoszt. Erről szól a Jn 2 második fele, amely arról számol be, hogy Krisztus szolgálata legelejen bement a templomba, kötélből osztott készített, és kiűzte a pénzváltókat és állatkereskedőket. Miért tette? Mert Isten iránti féltő szeretet volt benne, amely nem tűri el, hogy Isten házáat gonoszsággal, kapzsisággal, csalással meggyalázzák. Lássuk meg ebből is, hogy Isten méltán haragszik a gonoszra, és ennek a haragnak van jogalapja ebben a világban is! Lássuk meg, hogy ebben az elferdült emberi világban igenis van helye a gonoszsággal szembeni felháborodásnak, amely harag lehet szent, amennyiben Istentől való! Miért? Mert Isten haragja mindig tökéletes. Mindig.

Egy hívő ember sose kételkedhet ebben. Hallgassuk meg, mit mond Jeremiás: *„Igaz Ő, az Úr, mert az Ő szava ellen rugódoztam! Halljátok meg, kérlek mind, ti népek, és lássátok meg az én bánatomat”* (Sir 1,18). Más szavakkal azt mondja Jeremiás: Isten ítél – mert erről beszél a próféta az előző versekben –, de azt mondja, hogy ez rendben van. Megérdemlem és megérdemeljük. Ő igazságos. Amit Isten velünk tesz, az az Ő szent-ségének megfelelő reakciója a bűnre. Ez az, amiről Pál apostol beszél a Római levélben: *„Nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen”*. Az itt szereplő eredeti görög szó, amit Pál használ a haragra, a görög orgé, nem egy hirtelen, pillanatnyi dühöt tükröz és fejez ki. Ez a szó ítéletet és büntetést is jelent. Ez pedig azt jelenti, hogy Isten mindent megvizsgálva, alaposan átgondolva, mérlegelve hozott ítéletet. Ez egy jogos harag, ami nem fog elmúlni egyik pillanatról a másikra. Ez egy változatlan, tartós gyűlölet olyasvalaki részéről, aki soha nem lehetne jó és szerető, ha nem gyűlölné a gonoszt. Ez tehát a harag lényege és minősége.

2. Másodszor Pál a harag idejéről beszél. Mikor és milyen hosszan haragszik az Úr? Azt mondja: *„nyilván van az Istennek haragja”*. A nyilván szó jobb fordítása az, hogy kinyilatkoztatott, azaz Isten haragja megjelent. Mit jelent az, hogy kinyilatkoztatik? Szó szerint folyamatosan kinyilatkoztatik. Olyan igeidő szerepel itt, ami nem egy egyszeri eseményre utal, hanem folyamatosságra. Isten folyamatosan kinyilatkoztatja az Ő haragját. Mikor van Isten haragjának ideje? Folyamatosan kinyilatkoztatik. Isten haragja folyamatosan megnyilvánul, és mindig nyilvánosságra kerül. Nemcsak a Szentírásból, hanem az egész emberi történelemből látható ez. Amikor Ádám és Éva vétkezett, Isten azonnal kimondta a halálos ítéletet rájuk, megátkozta a földet, és száműzte az embert a paradicsomból. Ez világos jele volt annak, hogy Isten gyűlöli a bűnt. Ez derült ki az özönvízből is, amely során 8 ember kivételével Isten az egész emberi fajt elpusztította. Azért ez már a haragnak elég nagy voltáról beszél! Ez mutatkozott meg a fáraó seregének vízbe fojtásakor is, mikor Isten kihozta Izráelt Egyiptomból. Ez mutatkozott meg Sodoma és Gomora elpusztításában, Izráel népének adott törvény átkában is, amely minden törvényszegőre nehezedett, és amely az Ószövetség során folyamatosan beteljesedett, az összes átok. Valójában az egész teremtett világ sóhajtozik és kínlódik Isten ítélete alatt, várva a megváltást. Még az emberek gonosztevők ellen hozott törvényei is Isten haragját mutatják meg nekünk. Senki sem hivatkozhat tehát tudatlanságra, mert Isten haragja az egész emberi történelem során újból és újból megmutatkozott, és ne higgyük, hogy napjaink történelmét nem ez befolyásolja! Ami napjainkban történik, amögött is sok esetben ott van Isten haragja és átka.

De Isten haragjának legnagyobb kinyilatkoztatása a Golgota keresztnél történt! Isten olyan mélységesen gyűlöli a bűnt, hogy elrendelte, hogy egyszülött, egyetlen és legjobban szeretett Fiát is megöljék miatta, hogy haragját saját Fiára öntse ki helyettünk. Isten ennyire gyűlöli a bűnt! Mi tehát Isten haragjának ideje? Mikor mutatja meg azt nekünk? A válasz világos: folyamatosan, állandóan kinyilatkoztatik. Minden alkalommal, amikor emberek hálnak meg, beteljesül az átok: porból vétettél, porrá leszel, visszatérsz a földre a bűn miatt. Valahányszor emberek vagy nemzetek felemelkednek és elbuknak, az Úr ítéletével kell szembesülnünk. Nem minden ítéletét hajtja most végre az Úr, ezt tudjuk jól, de folyamatosan kijelenti nekünk az Ő haragját. Nem baj, ha így is gondolunk a világban zajló eseményekre.

3. Harmadszor Pál Isten haragjának természetéről beszél. Miféle harag ez? *„az embereknek minden hitetlensége és hamissága elleni”* harag. A görög szavak jelentését jobban visszaadja az, ha úgy fordítjuk őket: minden istentelenség és igazságtalanság elleni harag (ezek a szavak szerepelnek itt). Más szóval: ez a harag a bűn elleni harag. Ez a természete. Ezt mindannyian tudjuk, ezt nem kell nagyon részletezni. De fontos látni, hogy ez nem egy irányíthatatlan, irracionális düh, ami mindenre haragszik maga körül. Az emberi harag néha ilyen, de Isten nem egy bűnöző, aki a hozzá legközelebb lévő emberen tölti ki a haragját. Isten haragja céltudatos, megvan a célja, amit célba vesz. Ez megkülönböztetett harag. Az emberek igazságtalansága és istentelensége ellen irányul. De mit jelentenek ezek a szavak? Istentelenség és igazságtalanság. Lehetnének bizonyos értelemben egymás szinonimái is, hiszen két hasonló jelentésű szó, amelyek kifejezik Isten bűn miatti haragját. De van néhány jelentésárnyalatnyi különbség közöttük, amikre érdemes kitérnünk.

Az első szó az istentelenségre utal, azaz az Istennel való kapcsolatunkra, viszonyunkra összpontosít. Isten azért haragszik, mert az emberek nincsenek helyes kapcsolatban Vele. Istentelenek, nem istenfélők. Értjük ezek jelentését és értelmét. Júdás levelében azt olvassuk, hogy eljön az Úr *„hogyan ítéletet tartson mindenek felett, és feddőzzék mindazok ellen, akik közöttük istentelenek, istentelenségüknek minden cselekedetért, amelyekkel istentelenkedtek, és minden kemény beszédért, amelyet az istentelen bűnösök szóltak Őellené”* (Júd 15). Az eredeti szövegben négyszer szerepel ebben az egy versben az istentelen szó egymás után. Világos, hogy mit akar Júdás mondani: ezek az emberek istentelenek, helytelenül viszonyulnak Istenhez. Hogyan? Tiszteletlenek Vele szemben. Nem adják át az életüket Neki. Énekeltük az énekekben, hogy nemcsak a teremtés, hanem a megváltás jogán is az Úrei vagyunk. Nem imádják Őt, pedig Ő méltó rá. Aki megismeri az Ő természetét, aki megismeri az Urat, annak nem lesz kérdés,

hogy nekem imádnom lehet Őt. Nem muszáj, nem kell, hanem ebből az ismeretből, hitből fakad majd ez, hogy imádni fogom Őt. De ők nem imádják az Urat. Mindez pedig bálványimádáshoz vezet. A bűnre Júdás úgy tekint, mint az Isten iránti tisztelet elmulasztására.

A második szó, az igazságtalanság az istentelenség következményére és eredményére utal. Ha nem állsz helyes kapcsolatban Istennel, és nem tiszteled Őt, akkor a körülötted lévő emberekkel való kapcsolataid sem megfelelőek. Az istentelenség igazságtalansághoz vezet. Minden bűn ugyanis először Isten fenségét támadja meg, majd az Ő törvényét. Mert az oka annak, hogy miért bánnak az emberek úgy más emberekkel, ahogyan bánnak, az, hogy úgy bánnak Istennel, ahogyan bánnak. Az Istennel való kapcsolatunk következménye az, ahogy egymással bánunk. Az istentelenség igazságtalansághoz vezet. Sokan megdöbbennek azon, hogy az ember mennyire embertelen tud lenni másokkal szemben. Miért van ez így? Azért, mert semmi közük nincs Istenhez. Minden emberi kapcsolat megromlott e miatt. Isten haragja tehát a bűn ellen irányul. Annyira gyűlöli azt, hogy bűnösen senki sem léphet be az Ő jelenlétébe. A paradicsomból való kizárás világosan kifejezi ezt: a szent Isten jelenlétébe bűnös ember nem mehet be.

4. Pál negyedszer a harag mértékéről beszél. Milyen mértékű? Kikre terjed ki és milyen mértékben? Sokan azt gondolják magukról: én elég jó ember vagyok. Sokat jótékonykodom, segítek másoknak. Alapvetően jó ember vagyok. Rám is haragudna Isten? Mit mond erre az Úr? Alapigénken annyit: Isten haragja nyilván van az emberek ellen, ami alatt minden embert ért, mivel nem beszél kivételekről. Nem azt mondja: emberek ellen, de azok ellen nem. Az apostol a levél folytatásában tisztázza ezt a kérdést, amikor kimondja: *„mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül”* (Róm 3,23). Mindnyájan. És hogy ne maradjon semmi kétségünk e felől, azt írja Pál: *„természet (mármint emberi természetünk) szerint haragnak fiai voltunk, mint egyebek is”* (Ef 2,3). Isten az emberi természetre haragszik. Aki embernek születik, azon Isten haragja van. Mindenki, aki ember, az a harag fia. Isten haragját nyilatkoztatja ki a mennyből mindenki ellen.

Természetesen mi úgy látjuk és tapasztaljuk, hogy vannak, akik jobbak, mint mások. Pál azonban arra akarja inkább irányítani a figyelmünket, hogy az emberek közül senki sem mentheti meg magát Isten haragjával szemben. Nem azt akarja, hogy egymáshoz hasonlítgassuk magunkat, hanem hogy Isten előtt boruljunk le, és az Ő jelenlétében vizsgáljuk meg magunkat. Olyan ez, mintha minden embernek kiadnák azt a feladatot, hogy egy 2 km-es szakadékot ugorjon át. Lehet, hogy valaki gyorsabban tud futni, mint a másik, és így messzebbre tud ugrani. Lehet, hogy valakik csak

2 métert, némelyek többet ugranának. A lényeg azonban az, hogy senki sem érne át a túlsó oldalra. Természetes, hogy az emberek különböznek. Egyesek jobbnak tűnnek, mint mások. De az igazság az, hogy az Úr segítségével senki sem menekül meg. Erről csak röviden szólok, mert a Szentírás nagyon egyértelműen beszél erről a témáról.

Egy igei példát hadd olvassak csak fel. Az Ez 17,15 Sedékiás királyról szól, aki szövetséget kötött Istennel, majd úgy döntött, hogy megszegi azt. Elköteleződik az Úr mellett, és utána hűtlenül otthagyja Őt. Egyiptomhoz fordult ez a király, hogy segítsen neki egy háborús helyzetben, pedig valójában csak az Úrra volt szüksége. Ezt mondja a próféta: *„De pártot ütött ellene, bocsátván követeit Egyiptomba, hogy adjon néki lovakat és sok népet.”* Más szóval, ahelyett, hogy Istenben bízott volna, úgy döntött, hogy egyiptomi katonákra és lovakra van szüksége. Majd ezt mondta Ezékiel: *„Vajon jó szerencsés lesz-e?”* – Mármint Sedékiás király ebben az Egyiptommal kötött szövetségében. – *„Vajon megszabadítja-e magát, aki ezeket cselekszi? Aki megszegte a szövetséget, megszabadul-e?”* A következő versekben Isten válasza egyértelműen az, hogy nem. Babilonban fog meghalni ez a király fogolyként. Mit jelent ez? Azt, hogy nem számít, hogy a magad szemében milyen ember vagy. Az istentelenség és igazságtalanság leghalványabb nyoma is Isten haragjára tesz téged is, engem is méltóvá. Meg fogunk ez elől menekülni? Magunktól nem.

5. Mindezek tisztázása után tér rá Pál apostol – ötödször – a harag okára. Ezt is tisztázni kell, mert sokan azt kérdezik: hogyan teheti Isten felelőssé ezeket a szegény embereket? Sokan olyan családba születnek, akik templomba még be se tették a lábukat. Ők mit tehetnek erről? A 18. vers vége válaszol arra, hogy mit tanulunk, és mit teszünk magunktól a családban. *„Mert nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen”* – miért, mi az oka? – *„az igazságot hamissággal feltartóztatják.”* Ez a bűn pedig számtalan más vétékhez vezet el, ahogyan azt a Római levél folytatásában kifejti Pál apostol. Azt mondja, hogy az igazi probléma és a harag oka az, hogy az emberek az igazságot hamissággal (az eredeti görög szövegben itt az igazságtalanság szó szerepel), tehát az igazságot igazságtalansággal feltartóztatják. Így is érthetjük ezeket a szavakat, hogy az emberek bűneikkel állandóan megpróbálják elnyomni az igazságot, az isteni igazságot.

Sokan azt kérdezik: de mi a helyzet a pogányokkal? Mi van ezzel és mi van azzal az emberrel? Pál ezzel a mondattal felel erre a kérdésre: az emberek akárhol éljenek is, mindig igyekeznek elnyomni, feltartóztatni, eltörölni Istennek és az Ő igéjének igazságát. A bűn mindig megtámadja az igazságot. Nem mindig vagyunk tudatában annak, hogy minek vagyunk az ellenségei, de azzal, hogy a bűnt cselekedszük, és a szerint gondolko-

zunk, az igazság ellen vagyunk. A bűn lényege ez, de ez a kísérletünk, hogy elnyomjuk az igazságot, egyébként mindig hiábavaló. Az emberi lelkiismeret is az egyik példa arra, hogy akármit gondoljunk, akárhogy próbáljuk kerülni az Úr igéjét, Isten időnként megszólal, és nem hagy bennünket, nem hagyja, hogy végleg elnyomjuk az Ő igazságát. Lehet, hogy elhallgattatjuk, elnyomjuk a lelkiismeretünket is, és az lehet bűnös is, mert nem Isten igéjéhez kötött, de Isten akkor is megszólal. Ebből pedig fel kellene ismernünk, hogy létezik Isten, hogy az ember belül hall egy olyan hangot, ami azt mondja, hogy ez most rossz volt. Lehet, hogy az értelem mást mond, mégis belül gyötör valami. De az emberek inkább feltartóztatják Isten igazságát, mintsem hogy elismernék, hogy az Úrnak igaza van. Inkább a sötétséget szeretik, mint a világosságot – ahogy János apostol mondja. A tetteik gonoszak. A Zsolt 14,1-ben az áll: *„Azt mondja a bolond az ő szívében: Nincs Isten. Megromlottak, utálatosságot cselekedtek; nincs, aki jót cselekedjék.”* És itt nem arról van szó, hogy ateista, hogy bármilyen Isten létezését tagadja, hanem hogy más istenben, bálványban hisz az ember. És miért mondják ezt az emberek? Mert nem akarják, hogy legyen Isten, mert ha van Isten, akkor ők bajban vannak, mert akkor lesz, aki egyszer felelősségre vonjon minket bűneinkért.

Nincs semmi probléma azzal, ha feltesszük ezt a kérdést: honnan tudhatnák a pogányok? Hiszem, hogy Isten kinyilatkoztatja magát minden egyes embernek, és ha az egyének, bárhol legyenek is, bármilyen messze is vannak, nem nyomják el ezt az igazságot a bűn szeretetével, akkor ez az igazság megvédi őket a bűn túlkapásaitól, és végül az Ő kegyelmes gondviselése által elvezeti őket Isten igazságához. Isten kegyelmes. Lehet, hogy valaki az őserdőben él, nem hallva az evangéliumról, de ha érzi, mert Isten érezteti vele az Ő igazságát, és elismeri, hogy ő bűnös, és nem tud megváltozni, és Istenre van szüksége, higgyük el, az Úr kegyelme nagyobb, mint azt feltételeznénk! De az emberek nem ezt teszik. Isten igéje azt mondja: elnyomjuk, kerüljük Isten igazságát.

Minden ember rendelkezik az isteni igazság és az erkölcsi törvény csíráival. Annyit tudnak, amennyi elég lenne ahhoz, hogy megóvják őket a pokoltól, de a bűn szeretete által megállítják ezeknek az igazság csíráknak a növekedését és fejlődését. És ezért Isten haragja vár rájuk. Erről beszél Pál. A folytatásban is kitér arra, hogy a pogányok hogyan lesznek megítélve anélkül, hogy az evangéliumot esetleg hallhatták volna. Isten haragja vár minden emberre. Vár még, mert Isten teljes és végső ítéletének, haragjának napja még várat magára.

Egyszer valaki ezt egy gát képével szemléltette. Azt írta: Isten haragja olyan, mint egy gát mögött feltorlódó nagy víztömeg. Az első alkalommal, amikor bűnt követett el az ember, Isten haragja elraktározódott az adott

bűn ellen, és csak néhány csepp folyt ki belőle. Ahogy az emberek éltek a földön, és ahogy a szívük egyre gonoszabbá vált, és ahogy a bűnük egyre hevesebben tört ki, a harag raktára egyre nagyobb és nagyobb lett, amit Isten türelme tartott vissza, amely úgy fekszik az Ő ítéletének völgyén, mint egy nagy gát a folyón. Az Atya az Ő örökkévaló előre tudásában előre ismerte az összes bűnt, amelyet Krisztus után követnek majd el az emberek, a te bűnödet és az én bűnömet, és elraktározta haragját ellenünk, az Ő türelmének gátja mögött halmozódott fel. És Isten haragja a ma még el nem követett bűnök ellen is el van raktározva, a holnap és a jövőben elkövetett bűnök ellen is, várva arra a napra, amikor az Ő türelme szent végére ér. Évezredek át tartott ez a gát, és Isten visszatartotta az Ő haragját. Csak cseppek, higgyük el, cseppek hullottak az emberiségre. Nem az örök pokol, kárhozat haragja, hanem kisebb büntetések. Az emberi történelem során időnként lehajolt az Úr, hogy belemártsa kezét a felgyúlt víztömegbe, és kiöntse az Ő haragjának néhány cseppjét a lázadás néhány különösen is gonosz tette miatt. A kereszt előtti évszázadokban többnyire úgy tűnt, hogy Isten figyelmen kívül hagyja az ember bűneit. Sokan ma is ezt gondolják: annyi bűn van a világban, Isten nem tesz igazságot. Nem erről van szó, hanem Isten hosszan tűr. Ezek a bűnök halmozódnak, és a harag is.

A gát egy napon átszakadt, ez a nap nagypéntek volt. Az Úr népe összes bűne miatti haragja Krisztusra zúdult a golgotai kereszten. Ő halt meg mihelyettünk. Isten haragja Őt sújtotta a mi bűneinkért. És ez a gátszakadás újra meg fog történni, és vízbe fogja fojtani mindazokat az embereket, akik nincsenek Krisztusban. Krisztus vállalta az ítéletet azokért, akik hisznek, ez volt az Ő áldozathozatala. Azok, akik nem hisznek, a saját ítéletüket fogják majd elhordozni, személyesen kell szembe nézniük Isten haragjával.

Itt kezdődik az evangélium. Krisztus magára vette Isten teljes haragját, ha elfogadjuk az Ő kegyelmes helyettesítését, áldozatát értünk. Ezt a kegyelmet kínálja fel nekünk. Azzal kezdtem az igehirdetést, hogy Mózes 3. könyvében az áldozatok vérességét, komolyságát nem értjük. Az elhangzottak fényében lássuk azokat. Isten súlyos haragját mutatta meg az áldozati rendszeren keresztül. Az összes megölt állat, kiontott vér és minden, ami ott történt, Isten haragját mutatta meg, de azért, mert volt egy helyettesítő áldozat, az pedig az evangéliumra mutatott rá, hogy a harag nem az embert érte, hanem egy helyettesítő áldozatot, és Ő Krisztus. Az Ő áldozatáért menekülhetünk mi meg ez elől a harag elől, azért, mert Ő magára vállalta mindezt.

Hosszan beszéltem a haragról, tudom. Nekünk az evangéliumot kell hirdetni. De lássuk meg ennek fényében még nagyobbak, még csodálatosabbnak azt, amit Krisztus tett értünk, mert Istennek kimondhatatlanul

nagy a haragja. De ott, ahol a harag megnövekszik, ott még inkább kiárad a kegyelem – ahogy az Ige mondja. És lássuk meg emögött a kegyelem mögött, hogy mit fedett el, mitől mentett meg bennünket Krisztus, és dicsőítsük Őt még inkább! Fogadjuk el az Ő kegyelmét újból és újból, emlékezzünk minden egyes nap rá, hogy mitől mentett meg bennünket az Úr, és dicsőítsük Őt érte! Ha még nem vagyunk az Övéi, akkor kérjük el Tőle ezt a kegyelmet, kérjük el ezt a reménységet, ezt a Belé vetett hitet! És ha az Övéi vagyunk, akkor hirdessük ne csak Isten szeretetét, hanem arról is beszéljünk, hogy mitől mentett meg bennünket Krisztus, hátha az emberek meghallják az Ő hívását, és megértik, hogy milyen súlyos a bűnük, mitől mentette meg őket Krisztus. Isten Szentlelke vezessen minket ebben az evangéliumhirdetésben!

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk, nehezek ezek a szavak és igék, amelyeket adtál nekünk, és még inkább az, amikor ezt magunkra vonatkoztatjuk személyesen, és így nem általánosságban csak az emberről, hanem személyesen ró-lunk van szó. A mi istentelenségünkről és igazságtalanságunkról, arról, hogy bűneinkkel mi is feltartóztatjuk a Te igazságodat, hogy nem dicsőítünk és nem tisztelünk Téged úgy, ahogyan az Hozzád méltó és Hozzád illik. Urunk, ezért bűnbánattal jövünk Eléd, és szeretnénk őszinte hittel és bűnbánattal is megvallani, hogy méltók vagyunk erre a haragra. És szeretnénk őszinte istenfélelemmel rettegni ettől, mert méltók lennénk minden büntetésre azért, mert Ellened, a tökéletesen jó, szent, fenséges, minden hatalommal rendelkező Úr ellen, Teremtőnk, Alkotónk és Megváltónk ellen fordulunk nap mint nap. Szeretnénk valóban megalázni magunkat, és azt is, hogy ez az alázatunk ne csak szavakban, hanem tettekben, odaszánt életben mutakozzon meg!

Ezért szeretnénk még inkább nagyobbak látni a Te kegyelmedet, dicsőíteni a Te szereteted végtelenségét, azt, Krisztus, hogy Te szenvedted el ezt a haragot, és a harag poharát Te ittad ki helyettünk, hogy nekünk ne kelljen! Urunk, nem gondolunk gyakran bele, hogy mitől mentettél meg minket. Kérünk, segíts erről nem elfeledkeznünk, hanem naponként a Szentlélek emlékeztessen minket rá, és indítson minket mindez még nagyobb hála, még nagyobb öröme, a szabadítás örömére! Kérünk, hogy mindez hadd csúcsosodjon ki abban, hogy Téged dicsőítsünk teljes szívünk-ből, elménkből, teljes lelkünk-ből és erőnk-ből! Urunk, ebben adj nekünk, kérünk, növekedést, előbbre jutást, és kérünk, hogy szentelj meg bennünket, hogy a bűnt mi is gyűlöljük! Nem emberi módon, nem farizeusi törvényeskedéssel, hanem azzal a szent haraggal, ahogyan haragszol, és elsősorban kezdjük ezt a saját bűneinkkel. Kérünk, hadd szeressük a Te

útjaidat, parancsaidat, Téged magadat úgy, hogy a Te igédet követni akarjuk! Kérünk, ebben is formálj bennünket!

Magasztalunk szabadításodért, kegyelmedért, magasztalunk azért, hogy a gyülekezet közösségében is Téged imádhathunk, magasztalhatunk. Kérünk, segíts, hogy egyéni életünkben is, mind családunk körében, mind baráti körben vagy munkahelyen is hadd éljük meg a szabadítás örömét, hadd fényljk a kegyelem világossága a mi életünkben, és mutasson Rád! Segíts bátran bizonyosságot tenni erről is! Ne féljünk attól, hogy mit mond a világ, hisz egykor mi is elutasítottuk az evangéliumot, mégis megragadtál bennünket. Kérünk, hogy hadd hirdessük a Te haragodat és hadd hirdessük az evangéliumot egyszerre! Kérünk, áldj meg ebben a szolgálatban minket itt a gyülekezetben és a magánéletünkben is!

Könyörgünk magyar népünkért, adj ébredést, Hozzád térést, adj mentő szeretetet a szívünkbe, hogy másokat Hozzád akarjunk hívni, megmenteni ettől a haragtól! Kérünk, hogy az Ige szolgálait és minden hívőt, akit megbíztál az evangélium terjesztésével, erősíts meg! Készíts fel bennünket a bizonyágtételre!

Könyörgünk, hogy áldd meg népünk vezetőit, és add, Urunk, hogy Szentlelked vezesse őket döntéseikben! Könyörgünk az európai helyzetért! Te, aki birtoklod a hatalmat mennyen és földön, teremts békét, és kegyelmed szerint adj Hozzád térést más népeknek is, ne csak a miénknek! Könyörgünk, hogy áldd meg kárpátaljai és minden határon túli magyar hívő testvérünket, naponként igéddel erősítsd, Benned való hittel bátorítsd őket!

Könyörgünk, Urunk, hogy minden helyzetben légy velünk! Eléd hozzuk betegeinket, kórházi vagy otthoni ágyon fekvőket. Te légy az ő erősítőjük! Imádkozunk felvételiző fiataljainkért, Te vezesd az ő sorsukat is, köszönjük, hogy Rád bízhatják ők is a jövőt és a felvételi eredményét is. Eléd hozzuk a gyermekeket és az időseket is. Kérünk, igéddel táplálj bennünket, és kérünk, hogy a Veled való kapcsolatban hadd legyen minden nap békeségünk és nyugalomunk! Hogyha ebben a világban nincs is békesség, mert a bűnnel szemben kell harcolni, de mégis, a Veled való kapcsolatban hadd találjuk meg azt a nyugalmat, amit ígértél, hogyha a megfáradtak és megterheltek Hozzád mennek, megadod nekik.

Könyörgünk, hogy minden dolgunkban vezess bennünket, őrizz minket a hitben, a kegyelemben! Dicsőítsd meg magadat az életünkben szent Fiadért, Krisztusért!

Ámen.

288. ének

1. E vi - lág - nak fé - nyes - sé - ge,
 És szen - tek - nek üd - vös - sé - ge,
 Krisz - tus Jé - zus egy re - mé - nye,
 Menny - nek, föld - nek te - rem - tő - je!

2. Kegyetlen halált meggyőzéd, / Ördög hatalmát elvévéd,
 Pokol torkát bérekesztéd, / Bűnünket rólunk elvévéd.
3. Teáltalad megváltattunk, / Teáltalad szabadultunk,
 Teáltalad igazultunk, / Teáltalad megtartattunk.
4. Alázatosan könyörgünk, / Buzgó szívből esedezünk:
 Légy minékünk segítségünk, / Mert jól látod, mely sok
 bűnünk.
5. Add Szentlelked ajándékát. / Örök életnek jutalmát,
 Engeszteld Atyád haragját, / Láthassuk ő szent irgalmát.
6. Te vagy mennyország kapuja, / És üdvösségnek ajtaja,
 Bűnösöknek szószólója, / És csak egy közbenjárója.
7. Dicsőség légyen Atyának, / Tenéked, ő szent Fiának,
 És a mi Vigasztalónknak, / A teljes Szentháromságnak.